

Creu-me, Salvador, en unes altres circumstàncies n'hi hauria per morir-se de rialles. Tu, no, tu faries allò que et surt tan bé, tan senyorívol, que és enviar-te la rialla cap endins i deixar-ne flotar un reflex al teu entorn, com un perfum. Tu ets, de tota la vida, més mesurat, més contingut –o apagat?– en la manifestació de les teves emocions, per més que, ho sé, el teu cor sempre ha estat una caldera a pressió. Jo, durant uns anys, també ho vaig haver de ser, discreta –i no me'n vaig sortir gaire bé: no pots haver-ho oblidat. Aleshores tenia la impressió que només la contenció em faria digna del meu estatus. Durant les temporades més anodines de la meua vida adulta hi vaig arribar a tenir una certa pràctica, però mai no em va abandonar aquesta –humiliant– sensació que havia de reprimir-me per semblar (o per ser) una altra. Tu has pogut mantenir fins ara el joc de simulacions amb què has revestit la teva vida, mentre que jo, tu en fores testimoni, vaig esclafir irremeiablement i se'm trencaren totes les màscares.

Ja ho saps, pobre Salvador: de ben petita m'agradava més la colla dels nins que no la confraria de les nines. Només tu i en Bernat m'acollíeu amb naturalitat. Els altres em miraven de cua d'ull perquè era una nina i un poc, només un poc, de casa de senyors, però jo m'ho feia venir bé per participar en els vostres jocs arriscats i les vostres expedicions clandestines a la bassa de la fàbrica de ciment, que entre mates de jonc oferia racons ombrívols als més agosarats –i a mi. Ah, aquella figuera borda... Alguns, perquè em sentís exclosa, em deien Paula Mocosa en lloc de Paula Moncada. Vaig ser la primera a jugar amb vosaltres a casats –a metges, com en deien en altres pobles. Jo sempre hi estava disposada, sovint portava la iniciativa. Us en sentíeu intimidats, aleshores ja me n'adonava. Preferíeu afirmar la vostra masculinitat indecisa i arrogant amb les altres nines, més bledes i beates, que, després d'aquells jocs prohibits, se sentien atordides pels remordiments. N'hi havia que arribaven a plorar perquè encara no tenien edat per confessar-se –un privilegi de què no gaudíem fins la primera comunió, als set o vuit anys. De vegades em pregunto si eren tan precoços els nins i les nines de la ciutat, i, pel que he arribat a esbrinar, nosaltres els preniem fins a dos o més anys d'avantatge.

De tots vosaltres, només n'hi havia un que m'aplegava i em feia seva –com m'agradava dir-m'ho així, m'ha fet seva–, amb aquella força salvatge, per més que jo no li oposava més resistència que la necessària

per encabritar-lo fins al paroxisme. Jo em sentia perversa –volia ser-ho cada dia més– i m’agradava.

Ell era bestial en tot el que feia, tant si es barallava com quan rebia aquells càstigs corporals despietats, aquelles pallisses espantoses del mestre rematades després per son pare. Però jo em fonia quan ell, el més fort de la colla, em dirigia aquella mirada vironera, per la qual ja em sentia presa i posseïda –bruta i assaïada, i no et sabia dir per quins conductes havien arribat al meu cervell les imatges que devien sustentar aquelles sensacions tan primerenques i excitants. Era ell. Jo en deia, per a mi mateixa, en deia es meu homo, i encara ara, quasi seixanta anys després, de vegades, en pensar en ell, en dic es meu homo. En Carlos fou sempre el meu espòs, des que ens casàrem i fins que tingué aquella mort de la qual no hem arribat a parlar amb les paraules que s’ajusten més als fets. Els que podríem parlar-ne ens hem aixoplugat en un gran sobrentès. Ell, en Carlos, volia que m’hi adrecés amb aquest formulisme tan cast, espòs, i jo aviat m’hi vaig trobar més còmoda que en cap altra manera d’anomenar-lo que hagués expressat una major proximitat carnal.

«Es meu homo» és la manera que tenia el meu cor de referir-se a en Bernat Rave, quin malnom més descarnadament apropiat. Tampoc no desentonava gaire, però, en aquell poble amb aspiracions ciutadanes, on els malnoms traspuaven tant la grolleria i la ferum més explícites com els suggeriments més lírics i evocadors –de can Bonaire, de can Virgili, de ca n’Alegre. En

Bernat Rave ha estat sempre un cràpula, sempre al límit del que és moralment reprovable i penalment punible. Però no podem sotmetre aquest noble animal selvàtic als criteris de l'ordre social en què hem fet encaixar desitjos i renúncies en favor de la convivència. Seria injust i inútil. Si no podem dictar normes al vent, afanyem-nos a captar-ne l'energia.

M'arribà al cor la teva carta de fa tres dies, vull dir que m'omplí el cor de tendresa i de gratitud. Què hi has vist sempre en mi, Salvador, que m'ha fet tan valuosa als teus ulls, fins ja passades les edats en què la vida és una mica amable amb els cossos i les ànimes de les dones? Recordo amb emoció encara intensa els teus moviments d'aproximació, sobretot d'adolescent i, ja més espaiats, els de la joventut i els de tots els anys que han vingut i se n'han anat. Encara que, com he llegit en algun llibre, les grans passions degeneren en capricis, ignoro si algun dia s'esfumirà en el meu pit aquest amor que tant m'afalaga, no sé si per coqueteria pueril o per un últim rebrot de concupiscència. Vull ser fins al final la classe de dona que soc, amb totes les conseqüències. La vida m'ha alliberat dels compromisos i de les obligacions amb què et carreguen els fills –ara ja tindria nets, segurament!– i la família en general. Tu ets la meva família, i això que no compartim ni una gota de sang.